

Gazd. O.

1282

Illustrissimo Domino Sacri
Romani Imperii Comiti Do-
mino Geseppo Teledi de Sted
Incluta Tabula Regia Transil-
vanica Assessor et S. C. R. A.
Majestatis Camerario. S. S. C.
Scientiarum astinatori, et
Suo Fructui gratissimò Do-
minissimè recte offert Auctore
In die Jellödik 3^a Septemb
Anno 1780.

A'

SZÖLLŐKNEK

PLÁNTÁLÁSÁRÓL

HELYES MIVELÉSÉRŐL

É S

A' BOROKNAK

GONDOS MEGTARTÁSÁRÓL

V A L Ó

OKTATÁS,

mellyet

A' KÖZ HASZONRA

MAGYAR NYELVEN

KI-BOTSÁTOTT

TÓTH PRÓNAY, PRÓNAY PÁL,

s' Felsőges Tsáfszári 's Királyi Udvarnak

Hive, 's Nemes Neográd 's Hont Vár-
megyéknek Tábla Birája.)

P E S T E N,

Nyomtatott Eitzenbergerné Betűivel.

1 7 8 0.

MAGY. AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

ELŐL JÁRÓ BESZÉD
KEGYES OLVASÓ!

Ezen tsekély Munkámat Istenem
nek segítségével buszon őtt Esz-
tendőbeli tapasztalásomból, én tsák
oktatás képpen a' végre tettem-fel
Papirofira; hogy Gyermekeim így
plántált, nagy Munkával és költség-
gel rendben szedett, 's reájok szál-
landó Szölleimet boltom után-is tud-

haszák dolgoztatni , 's jó rendben tartani , hogy tudatlanul mivelte-
vén pusztulásra ne jőjjenek , hanem inkább az Úr Isten áldása , és a'
jó 's szorgalmatos Munka mellett hasznát vehessék. De látván né-
melly Atyámfiai 's Jóakaróim ezen Munkámat , tapasztalván egyszersmind
a' Szőlő művelésben hasznos , és szor-
galmatos igyekezetemet arra ósztó-
nózték , hogy azt közre botsáffam ,
's ki-nyomtattassam. Kiknek szíves
kérelmeket meg-vetni nem akarván ,
a' köz jónak használni kívánó tellyes
igye-

igyekezetemből, csak el-tökéllettem
magamban, hogy mivel még a Szól-
ló mivelésről, különös Munkát Ma-
gyar Nyelven alig adott ki valaki
leg-inkább a' szegény emberekre va-
ló nézve-is magam költséggemmel ki-
nyomttatassam.

Ha látom hogy ezen Mun-
kának leg-első seregéje a' kegyes
olvasóknak tettzeni fog, 's a' köz-
jónak valamit használhat; Istenem
életemet terjesztvén, erőt 's jó
egészséget adván, fel-tettem ma-
gamban, hogy még Pomariumok-
nak

nak, vagy - is : Almás gyümölcstés
kerteknek ültetéséről, és a Gyü-
mölcstés Fának öltéséről, egy kis
Munkát tapasztalásomból fel-té-
szek, 's közre botsátom. Legalább az ilyen
Munkával azt nyerem; hogy több,
jobb, 's értelmesebb Hazafia Gaz-
dáknak a' munkára okot adok, fő-
kakat a' szorgalmatoságra, és a' ren-
des Gazdaságnak folytatására fel-
serkentek. De kivált a'zi: hogy a'
külső Nemzetek-is tapasztalhatni fog-
ják édes Magyar Hazánkban-is lenni
olyanokat, a' kik a' köz jónak elől

moz-

mozdítására élni kívánnak, 's nem
csak theoretice, de practice-is tapasztalásból gondossan, rendessen gazdálkodni tudnak 's iparkodnak.

Végtere csak arra az egyre kérem a' kegyes Olvasókat, hogy ezen éretlen Munkámban ha valamit hibáztam, vagy el-mulattam, emberi természet szerint való gyarlóságomból, azt magokkal született kegyeségek szerint nézzék-el, 's botsáfságmeg hibaimat; nem tehetetlenségemet hanem édes Hazámhoz vonzó szeretetemet tekintvén, e' részben

lett igyekezetemet magyarázzák jóra.
En ugyan minden ajándéknál fellyebb
fogom azt betsúltni, ha ezen tsekély
Munkám a' kegyes Olvasók előtt
kedvességet érdemelhet, 's az éránt
felőlem bizonyság lehet, hogy én a'
köz jónak elől mozditásában részemet
tennem, kivaltképpen való ditsósé-
gemnek állitom. A' ki is minden
testi és lelki szükséges áldásokat, a'
minden rendben, és kárban lévő Ol-
vasóknak buzgó szívből kívánok.

IRTAM KIS - ZELLÓBEN,
Bőjtelő Havának 24dik. Napján
1780dik Esztendőben.

A'

A' MUNKÁNAK MUTATÓ TÁBLÁJA.

ELSŐ SZAKASZ: Az újj Szöllőt hol? 's
hogyan kell plántálni 's ültetni?

MÁSODIK SZAKASZ: Az ó Szöllőt a' melly
már régen plántáltatott 's rozsfz fajta-
val ki-ültettetett, hogyan kell újj fajta
termékeny Szöllő Tövekkel szaporítani,
dolgoztatni, 's jó rendben hozni?

HARMADIK SZAKASZ: A' Mettzésről,
mikor, 's hogyan kell a' Szöllőt mettzeni?

NEGYEDIK SZAKASZ: Az első kapálásról
mikor, 's hogyan kell kapálni?

ÖTÖDIK SZAKASZ: A' Karó verésről.

HATODIK SZAKASZ: A' Szőlőnek zöld
munkájáról, választásról 's kötésről.

HETEDIK SZAKASZ: A' második kapál-
lásról.

NYOLCZADIK SZAKASZ: A' harmadik
kapálásról, és a' Szőlő levélnek le-há-
nyásáról.

KILENTZEDIK SZAKASZ : A' Szűretről.

TIZEDIK SZAKASZ : A' Szőlő Tőkéknek
Bújtatófokról, Döntésekről vagy : Homli-
táfokról.

TIZENEGYEDIK SZAKASZ : A' Szőlők-
nek Trágyázásáról, mikor? hol? 's miné-
mű trágyával kell trágyáztatni?

TIZENKETTÓDIK SZAKASZ : A' Borok-
nak gondos meg-tartásáról.

ELSŐ SZAKASZ.

*Az Új Szőlőt hol ? 's hogy kell
plántálni, 's ültetni ?*

ki új Szőlőt akar plántálni,
leg-elsőször-is mindennek fe-
lette, olyan Hegyet válasz-
fzon Szőlőnek, a' Gazdaságról híres régi
Íróknak tanácsok, 's javallások szerint, a'
melly jó magas Hegyen egyenessen Délnek
fek--

fekszik, úgy hogy egész Nap-kelettől fogva
 Nap-nyugotig a' nap reá szolgálhasson, és
 a' hátát Éjtszak érvén, az Éjtszaki szelek,
 mellyek leg-nagyobb károkat szoktak tenni
 által ne járhasák.

A' Nap-nyugot felé való Szöllő He-
 gyek, kivált ha Nyári Nap-nyugot felé
 fekszenek, sokkal jobbak szoktak lenni a'
 Nap-kelet felé való Szöllőknél, mivel azo-
 kat a' Déli-nap még-is; ezeket pedig soha
 a' Nap egyenesen nem éri, azért-is a' Szöl-
 lők gyakran meg-fagynak, a' Gohéron ki-
 vül ritka érik-meg, a' Bora-is savanyú
 szokott lenni, és nem tartós.

Még Téli Nap-nyugot felé sem szok-
 tak jó Szöllő Hegyek lenni, mivel a' Déli-
 nap nem melegitheti őket, és az Éjtszaki
 hideg Szelek mind által fújják, leg-kissebb

Égi háború támadjon, zápor, jég-eső,
mind neki megyen, a' ragya-is majd min-
den Esztendőben meg-szokta rontani, a'
Szöllő-is többnyire le-szokot hűllani, és a'
Szöllő Tőkék meg-fagyván ki-szoktak veszni.

Nógrád 's más szomszéd Vármegyék-
ben tudok ilyen Szőlőket, a' melyekre
ugyan fokat költenek, de még-is kevés
hasznát veszik. Ha Erdő, vagy legelő
mező lenne, több 's nagyobb hasznát ven-
nék Földes Urai vagy Lakossai, mert né-
hol egynéhány száz ezer kila gabonát el-
lehetne vetni, vagy Juh, 's szarvas Mar-
hát legeltetni. A' szegény emberek ugyan
nem bánnyák ha fok Borok nem terem-is,
csak mulatságok, gyümölcsök, fél Eszten-
dőbéli Kortsmájok leheffen, és ihassanak.
Az ilyen meddő Szőlő-Hegyek, nem hogy
emelnék a' Gazdát, de valósággal fok Hely-
sé-

séget utolsó romlásra hoznak miért? azért hogy némelyek mindenkor csak a' Szőlő körül motognak, dolgoznak, kevés pénzeket reménség alatt reá költik, a' hasznosabb munkát pedig a' szántást tudniillik, és a' vetést csak imigy amúgy folytatják, és innét következik azután hogy a' Kenyér dolgában majd minden Esztendőben fogyatozást szenvednek.

Igy ki-választván a' Szőlőnek való Hegyet, szükséges lészén Barázdákat vonni, azután pedig a' Szőlő ültetéshez Istennek segedelmével következendőképpen kell fogni, úgy mint: A' jobb fajta Szőlőket ki-kell választani, ezen Könyvetskében meg-jegyzett Nemek szerént, 's ollyakat kell mettzettetni, a' mellyek se igen vastagok, sem igen vékonyak, hanem közép szerűek, hoszszak, és egészséges szemű vesztzők legyenek. Ezeket

ket mindjárt kőtésekben kell kötőztetni , és hogy ki-ne száradjanak Pintzében , vagy más hives helyre tenni , mint egy félig végeivel be-ásni , 's földel be-hányatni , és gyakran vízzel öntőztetni. Ha az idő engedi , és a' földnek elég nedvessége vagyon. tehát az ültetést nem kell halasztani , hanem mindjárt hozzá kell fogni illy formán : A' Szőlő vészszóknak ültetésekre ki-szabott rendes lineák , vagy is rendek szerént , gödröket lehet , a' jobb 's állandóbb munkára való nézve keskeny kapákkal mint egy térdig ásatni , a' szaporább munkára való nézve pedig , arra készítettett négy Suchnyi (vagy négy Lábnyi) vas nyárs után lehet ültettetni. A' gödrök már ki-ásva , vagy nyársal ki-fúrva lévén , némelyek a' munkások között az ültetni való Szőlő vészszókat tisztogassák , a' rajtok lévő haszontalan ágatskákat le-metélvén ,

azután

azután a' felső hártáját a' vészszőknek késszel húzzák-le, a' végét meg-hegyezvén, és az alsó részét a' mellynek a' földben kell menni keresztül kasúl meg-vagdalván. Mások az így, el-készítettett vészszőket a' gödör ásókhoz mindjárt vigyék, és az arra rendeltetett Emberek gödrökbe rakják, azután földel be-takarván, 's gyakran meg-rázván a' vészszőt, nyomják-be, 's tömjék-meg földel. Ezek után a' Szöllő vészszőknek tetejét más fél arasznyira hagyván azontúl le-mettzvén, ha az idő engedi, az új ültetésnek be-kapállásához lehet fogni. Ha pedig akkor nem lehetne, tehát Szent György nap előtt a' több Szöllőkkel együtt be-lehet kapáltatni.

Hogy pedig a' Szöllő vészsző meg-fogannyék, minden igyekezettel azon legyen a' Szöllős Gazda, hogy ha az ülteté-

té-

tések fel-nőnek, annak rendi szerint választásának, tisztításának, 's háromszor, négyszer-is be-kapáltassanak. Arra pedig utólszor leg-jobban vigyázzanak, hogy az ültetés közzé, Kukoritzát, Tököt, Dinnyét, Ugorkát, Babot, Borsót, Répát, Retkét ne vessenek, mert e' félékkel a' veszfű meg-fojtatik, hamar ki-vész, és sok Esztendeig nem veszi-fel magát.

A' Szőlőnek felső részeit, mind fejér meg-nevezett jó termő fajtával, az alsó részeit pedig Budai fekete 's fejér kadarkával kell be-ültettetni. E' mellett a' Szőlőknek alsó része fedettsék be-őszszel, kivált mig tökéletességre nem jön a' Szőlő, de ha azután-is fedni fogják, 's egyszer a' Szőlőt arra szoktatják jobb hasznát lehet venni.

Ha kinek igen alaton Hegyen, vagy tér földön vagyon a' Szőlője, hogy hijjában ne dolgoztassa, jobb mindenkor bé-fedetni; a' magos Hegyeken nem szükséges az ilyen Munkát szaporítani, nem-is kell a' Szőlőt arra szoktatni.

Némellyek, kivált a' Szegény Emberek a' csoportos Tavaszi Munka miatt, elszoktak Májusnak elejéig, vagy végéig is az ültetést halasztani, ahhoz képest a' vészszóket folyó vizben, vagy patakban beteszik, és csak akkor szoktak el-ültetni, mikor jól ki-bimbóznak; én azt ugyan ha kéntelenségből esik, helyben hagyom, de még-is ha hivessebb időben jó friss vészszókkal mehet véghez az ültetés, fokszori tapasztalásomból inkább akarom, 's kinek kinek azt javaslom.

II. SZAKASZ.

*Az ó Szőlőt, a' melly már régen
plántáltatott, 's rosz Fajtaival ki-ültet-
tetett, hogy kell újj Fajta, termékeny
Szőlő tövekkel, szaporítani, dolgoztatni,
's jó rendben hozni?*

Ezt véghez lehet vinni.

1. Döntéssel vagy-is Bujtatóssal. (avagy Hom-
litással.)
2. Óltással.
3. Oskolábúl való ültetéssel.

I. A' mi a' Döntést vagy: Bujtatóst
illeti, az, két féleképpen szokott véghez
menni.

1. ször. Örökre való Döntés által, mi-
dön a' ki választott jó Fajta Tökét a' ki-
ásott gödörbe veszfzóstúl Ólszszel, akar Ta-
vaszfzal be-döntik, és egy főbül négy,
öt, hat Bujtást-is természetnek. Hasznos-

nak tartom tapasztalásomból, hogy ha ki a' jó Fajta Tökét a' hol kopasz hely va-
gyon, el-akarja dönteni, tehát Tavaszszal,
vagy Ózszel valamennyi vészsző léfzen ha
meg-nőtt rajta, hagyja-meg, és ha egéf-
séges szemű döntesse-be; a' melly Töké-
ken pedig rövid a' vészsző, 's üres hely
vagyon mellett, azokon Tavaszkor, ha-
gya-meg mind a' vészszőt, 's négy, öt
szemre mettzettefe-le. Azután Ózszel mi-
kor jó hosszú vészszője léfzen, egy put-
ton, vagy kosár erdei földel vegyes trá-
gyát re' adván örökre temettefe-el. Az il-
lyen Bujtást nálunk hájas Bujtásnak hívják.
Kiki fogja tapasztalni hogy illy móddal, a'
Szölleit jó fajtával be-ültetvén, rendben fogja
hozni; e' mellett sűrűbbé-is teszi, és mind
abban az Esztendőben, mind pedig a' követ-
kezendőkben, ha csak valami véletlen, 's ká-
ros történet nem-iri, sok Szöllőt fog hozni.

2szor. Por Bujtással ; mellyel-is a' Szőlőt szaporítani szokták eképpen : A' metezésnek alkalmatosságával a' Szőlő Tőkének a' fején egy vészszőt hagynak , és ezt némelleyek mindjárt , némelleyek pedig csak akkor mikor hajlását (vagy fakadását) látják por alá szokták hajtani , vagy-is : földben két 's harmad - fél arasznyi mélységre ásni ; sőkán pedig a' meg-hagyott vészszőnbő termést látván , Lugafokra , vagy : Rudafokra szokták meg - hagyni. A' melly Por Bujtást pedig Tavaszszal be - téznek , azt azután Őszszel vészszeje meg - nővén , 's gyökereket vervén , vegyék - ki a' földből , 's újra dőntsék-be örökre , azután két Esztendővel vágják - el az Anya Tőkéjétől , hogy mind az Anya , mind a' tőle szaporodott fiatal Tőke , maga erejében maradhasson , 's épülhesse.

A' ki azt akarja , hogy a' Tavaszszal fel-hagyott Lugas miatt a' Szöllő Tőke meg-ne romollyon ; tehát az ollyatén Lugast Ószszel vagy őrökre döntesse-bé , vagy pedig jövő Tavaszszal vágassa-le a' Tőkéről , másként Szöllőjének csak hamar romlását , 's pufztúlását látni fogja. Némelly helyeken az ollyan Rudafokat három , négy Esztendeig-is meg-szokták hagyni , 's mig csak húzhatják húzzák , és ha be-nem döntik annak idejében , az ollyan rudaft , vagy a' dér , 's jég-efsző meg-rontja , vagy ereiből ki-fogyván semmi Szöllőt nem hoz , utolyára-is azután le-kelletik vágni , 's a' garádra ki-vetni , nem fokára kéntelenitetnek a' Tőkét-is ki-rúgni , 's a' tűzre vetni.

Illyen haszna szokott lenni az erőszakos munkának ! a' ki a' Szöllő munkát jól érti csak be-lépjen az ollyan Szöllőben ,

alig

alig láthat benne jó erőss, szép Szőlő Tőket, majd minden Tőkének négy, öt, hat szarva-is vagyon, mint a' tiz Eszten dős szarvas! baknak, tsunyaág tsak reá-is nézni. Az olyan Szőlőt erőltető Gazdafia sem gondolkozik jövendőről, vagy maradékiról, Paraszt köz mondás szerént, tsak addig teremjen mig él. Metzés választás szokot fundamentoma a' Szőlő körül való Munkának lenni, mellyekről alább bővebben fogok írni.

II. A' Szőlő oltással, szintén úgy kell benni, valamint a' gyümöls-fa oltással mindjárt Ószszel midőn a' Szőlőnek Gazdája meg-szedi Szöllejét, jól vizsgálja-meg a' roszsz Fajta terméketlen Szőlő Tőkéket, 's azokat jegyezteffe-meg Vinczellérével, hogy Tavaszszal tudhaffa a' jó fajtától meg-külömböztetni azt, mellyikében lehetség ől-tani. Az ől-tani való veszszöt pedig jó

nemből, 's fajtából Ófzfzel kell választani, 's le-mettzettetni, annakutánna a' le - vágott veszfzöket pintzében nedves helyen tartani. Noha ugyan Tavaszszal-is mettzésnek idején ha a' Szöllő veszfzö egésészes szemű bizváft lehet jó fajta óltani való veszfzöt mettzettetni. A' Szöllő óltással pedig így kell bánni: Akkor fogván hozzá mikor a' Tőke ki hajt, 's meg esmérni rajta a' Szöllő gyümöltsöt, leg elősfzför-is a' Tőket fel - kell nyitni, azután a' földben gyökere-nél, a' hol leg-egyenesebb a' fejét szépen le-kell fűrészelni, késsel tetejét meg-egyenefíteni, és a' közepén két felé hasítani. Azután az el-készített óltani való jó Fajta veszfzöt két 's három szemre, egy arafznyira meg-hagyván a' meg-hasított veszfzöbe be-kell tenni, és úgy kell vele bánni, valamint a' gyümölts-fa óltványokkal, a' vágott sebet tudniillik fa mohhal bé - teker-

kervén , és hogy az ilyen óltványt a' Kapáfok ki-ne vágják jegyül két karót keresztül felette tévén.

III. Az Oskolábúl való ültetéssel - is így kell bánni: Tavaszi/zal a' leg-jobb Fajta Tökékről, mellyekről az 1. Szakaszban emlékezetet tettem, le kell a' leg - szebb , 's egészségesebb de nem igen kővér 's vastag Szőlő vefzszőket mettzettetni , és azokat keskeny kapával gödröket rendben ásatván egy Suchnyira vagy egy lábnyira egymástól (mint az első Szakaszban az újj Szőlőnek plántalását le - irtam) bé - ültettetni ; azután a' vefzszőket szintén úgy valamint a' Szőlőben kapáltatni, választatni , 's tisztán tartani. Harmadik Esztendőre mikor már gyökeret tfinál magának 's feje kezd lenni , fzedje - ki a' Vinczlér az Oskolábúl és ültesse oda a' hol rofsz Fajta Szőlő ,

B 5

vagy

vagy üres hely vagyon a' Tökék között. Azután a' jó Fajta meg-foganván, vágja-ki a' roszszat, es helyében három Esztendő múlva a' jó fajta újj Tökét döntse-be. Így Esztendónként tapasztalni fogja Szőlőjének jobbulását, és a' helyyes, 's szorgalmatos munka mellett az Úr Istennek áldását. Én Istennek segítségével ennek a' munkának legnagyobb hasznát tapasztaltam,

Azt végtére szükség szorgalmasan meg-tartani, hogy sem az újj, sem az ó Szőlőkben, nagy Gyümölcs, Dió, Alma, Körtvély Szilva, és Cseresnye-fákat ne ültetessenek, mivel nagy árnyékot tartanak, a' föld alatt megszűze terjedő gyökereikkel a' Szőlő Tökének erejeket magokban húzzák, és az olyan nagy Fák alatt a' Tökék két három, 's négy ölnyre - is, vagy kevés, vagy éppen semmi Szőlőt nem hoz-

hoznak , sőt ha hoznak-is valamit , az vagy le-fzokott hűllani , vagy meg nem érik. Még a' Kajszin Baraczk -fát sem jó Szőlőben ültetni , mivel sűrű , 's nagyra növő levelei miatt nagy árnyékot tart , és fok gyökeret botsájt. Ófzi fima , szörös Baraczk , 's Mandola -fákat ritkán lehet ültetni , ezek , 's e' félék nem ártanak annyira a' Szőlőnek. Gyümölcs-fákat a' Szőlőnek allyán , vagy pedig arra választott kertben kell ültettetni , a' Szőlő legyen Szőlő , mert az úgy szép ha nagy Fa nintsen benne , a' gyümölcsös Kert pedig gyümölcsös Kert.

III. SZAKASZ.

A' Mettzésről.

A' Mettzéshez Februáriusban vagy Martiusban hóld tölte után mindjárt ha az idő engedi, 's a' Szöllő Hegyeken a' föld ki-szárad, minden erővel hozzá kell fogni. A' melly Szöllő Tőkéket Őszfel be-nem dönthettek, 's hol számos szaporítás kívántatik, azokat ha jó hosszú vészfejek lészén döntsek-be örökre; ha ki pedig azt akarja, hogy sok Szöllője legyen, tehát a' hol ritka a' Tőke, 's nagy üresség vagyon, meg-hagyván mind a' vészfejt rajta mettzetteffe-le róla a' tetejét, 's hagyja-meg négy öt szemnyire (a' mint a' Második Szakaszban módját meg-mutattam) Őszfel midőn jó magosan meg-nőtt a'

vész-

veszfzeje, döntesse - el örökre. Ahol pedig
 Por Bújtással akarja Szőlőjét bővíteni, te
 hát a' jó erőss Tökéről, Mettzésnek al-
 kalmatosságával mettzetesse-le mind a' veszf-
 zőket, egy 's két ízemre, és tsak egy
 leg-szebb 's hoszszabb veszfzót hagyón-fel
 Por Bújtásnak, e' mellet ne várja-be azt
 hogy ki-zöldelleyen, 's termését láthassa,
 hanem azonnal hajtassa-le, 's tétesse földben
 azután Őszszel a' Földből ki-vévén örökre
 temetteffe-el, 's úgy bánnyon vele a' mint
 a' Második Szakaszban a' Por Bújtásokról
 szöllottam. Illy formán dolgoztatván a' Szől-
 lőt éppen nem találok szükségnek, hogy
 egy fönn két 's három tsapot-is hagyának,
 a' mellyek könnyen ki-húzzák a' Szőlő
 Tökét erejéből. Ha a' Szőlő tsapoláfra
 van szoktatva, tehát kivált a' fejer, go-
 hér, juh-fark, zöld, tzirifandli, korponai
 fajta Szőlő Tökéken lehet egy két tsapot
 két

két szemre hagyni, de azután Őszfel jól vigyázzon arra a' Szőlőnek Gazdája hogy a' Vinczlér a' fel-hagyott 's meg-nőtt tsapokat vagy bujtassa-el, vagy pedig vágja-le a' Tökéről, másként ne-tsudálkozzon ha Szőlője el-romlik, 's Tökéje ki-vész.

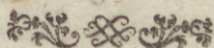
A' fiatal Tökékre a' mellyek vagy Bujtarás vagy Óltás, vagy [Oskolából való ültetés által szaporittattanak szükség vigyázni,] hogy azokon tsapot ne hagyjanak, hanem négy 's öt Esztendeig-is egészen mészék-le a' Szőlő vészszőket róla egy 's két szemre, és így az egész Tökét hagyák kopaszon. A' Budai fejr 's fekete Kadarka nevű Szőlő Tökéken, soha sem kell tsapot hagyatni, hanem azokról-is a' vészszőt egy, két 's három szemre meghagyván mettzettefsék-le. Ezt nem szükséges

ges

ges húzni, mivel úgy - is magában termékeny fajta, szemes, és jó Szőlő szokott rajta termeni.

Mettzésnek alkalmatosságával keményen meg-kell parantsolni a' Vinczlérnek, hogy mikor a' Mettzők a' Szőlő vészszőket mettzeni fogják, a' Szőlő tőkéről - is a' száraz romlott tsapokat, vagy - is megfuskásodott tuskókat vágják-le az arra rendelt fejszétskével, e' mellett a' mohhot-is hánnyák - le a' Tökéről, tovább a' Szőlő vészszőt a' Mettzők nem rezsül vagy tsapanósan, hanem szépen egyenesen metsék, hogy a' nedvesség le-folyhasson a' Tökéről, 's meg-ne fuskásodjon. A' Mettzésről többet tapasztalásomból nem írhatok.

IV. SZAKASZ.

Az Első Kapállásról.

Az első Kapálláshoz (Ország szerint) Szent György nap előtt míg a' Tökék hajtani nem kezdenek kell fogni. A' Kapások mellé rendelt Tisztek, vagy Vinczlerek arra leg-szorgalmatosabban vigyáznak, hogy az első Kapállást mélyen tegyék, a' fűvet, pernye gyökeret az földnek tetején széllyel hánnyák, a' Tökét fel-nyífsák, a' Tökékről a' bajúsz formájú növényeket, kivált a' Bújtásokról, és fiatal Tökékről szépen le-messék, 's megtisztítsák, úgy azután ha trágya vagyon mellett, azt földel meg-elegyítvén takarják - be.

Valamint minden Szőlő munkát Hőld fogytán kell véghez vinni ; úgy leg-inkább a' Kapállás hogy soha újságon ne-tétet-tesék , régi tapasztalásomból minden Szőlős Gazdának szivemből javallom. A' ki nem hiszi próbálja a' Szőlőt újságon kapáltatni, nem sokára fogja látni, a' fű 's gaz mennyire fel-nővi Szölleit, 's meg-nehezíti a' második kapállást!

V. SZAKASZ.

A' Karó Verésről.

Mihelyest annyira ki-hajt a' Szőlő Tőke, hogy a' szél mozgathatja gyenge vészzeit, azonnal karó veréshez kell fogni. A' Karókat pedig ha lehetséges minden

C Tő.

Tökékhez , 's Bújtásokhoz , jó erőssen
 's méllyen a' Tökék felett bé - kell veret-
 tetni. A' Munkás pedig hoszszú ruhában
 akkor ne - botsáttasék a' Szöllőben , mint-
 hogy mozgással-is a' kihajtott gyenge vesz-
 zőket könnyen le-törheti. Az Ószzi Buj-
 tásra a' Szöllő Tökén hagyott vesszőket
 a' Vinczlér azonnal kötöztesse a' karóhoz
 szokás szerint való jó erős kötéssel. Miné-
 mű fábul , 's mitfoda időben kell karókat
 készíteni , arról nem szükséges fokat ír-
 nom , mivel azt minden Szöllős Gazda
 tapasztalásból leg-jobban fogja tudni , 's a'
 szerint magát alkalmaztatni.

VI. SZAKASZ.

A Zöld Munkáról.

Mikor a' karò verés el-végeztetik, 's
 'a Szöllő Tőke ki-levelezik, és már a' ki
 hajtott veszfzön a' Szöllő-is meg-tettzik,
 azonnal a' választáshoz kell fogni. Melly-
 nek alkalmatoságával a' Szöllöt hozó veszf-
 zőt meg-kell hagyni, a' medő Szöllő
 veszfzöt pedig, és a' Tőkéjéből 's gyöke-
 réből ki-hajtott haszontalan fattyú növése-
 ket mind le-kell vetni. Egy úttal a' ma-
 gosabb hajtásokat-is kötőkkel karóhoz kell
 kötöztetni.

A' választás után fel-növén a' vefz-
 ző, azonnal kötéshez kell fogni, ekkor-is
 megint a' vefzfzőnek oldalairól ki-nőtt
 hafzontalan bajúszokat, 's leveleket le-hány-
 ván, és a' Bújtáfoknak tetejét (hogy a'
 Szöllő szebb leheffen rajta, 's ereje vefz-
 zőbe ne mennyen) le-típvén, szépen
 meg-kel tisztítani. Arra pedig leg-nagyobb
 vigyázással legyen a' Munkás, hogy Szöllő
 fűrtőt meg-ne sértse, a' level közdött ka-
 róhoz ne nyomja, vagy le ne szakajtsa.
 Illyenkor a' kötők a' Szöllőt rontó zöld
 kis bogárokat-is a' mellyeket Vinczel-
 lérnek hívnak, jól kerefsék-ki, és a' le-
 vélben fódrott tojását törjék őszve, mert
 ezek még a' fűrtőket-is meg-rágják, 's az
 által a' vefzfzőket ki-fonnyasztják. Más féle
 parlangokban lakozó fekete kis szarvas bo-
 garak-is leg-inkább a' porhanyú földben,
 Tőkék alatt a' Szöllőnek tetején vagy al-
 lyán

lyán találatnak, mellyek a' hajtást fenge-
jében le-vagdallyák lukakban hördják, és
a' Szőlő Tőkét majd nem egészen le-kop-
paszttyák, azokat a' Vinczellér lyukaiban
keresse-ki, kapával ássa-ki, és mindenik-
nek a' nyakát tekerje-ki, mert ezek a'
bogarak kivált száraz időben Tavaszkor
nagy kárt téznek a' Szőlő Tökében.

VII. SZAKASZ.

Az Második Kapállásról.

Az Második Kapállást leg-jobb mind-
járt a' Kötők után tenni, míg az Szőlő
nem virágzik, mert azután midőn virág-
zani kezd ha kötik, vagy kapallyák, na-
gyobb kárt téznek a' Szőlőbe mint sem

hafznot , és majd nem közönségesen az
 olyan későn be - dolgoztatott Szőlő Tőke
 tisztába nem lévén , ragya által rontatni ,
 's a' nagy árnyék , és nedveség miatt a'
 gyümöltse le - szokott hullani. Ezt a' kapál-
 lást nem kell olly méllyen tenni mint az
 első , de még - is csak ugyan a' föld tete-
 jére ki - hányattatni , tisztán szépen be - ka-
 páltatni , e' mellett szükség a' Tőke fejé-
 hez a' földet kapartatni , 's nyomát a' ka-
 pásnak be - húzattatni.

VIII. SZAKASZ.

A' Harmadik Kapallásról.

A' harmadik Kapallást: Hóld fogytán
 Úr szine változása tájján kell véghez vinni,
 minthogy pedig jobbára akkor kezd érni
 a' Szőlő, a' Vinczellér jó vigyázással lé-
 gyen a' Kapásokra, hogy a' Szőlő Tő-
 két, vagy Veszzeit, vagy Fúrtyeit, meg-
 ne sértsék, 's nyaláunkságból a' Szőlőnek
 szemét le-szakasztván meg-ne motskollyák,
 mert az ollyatén meg-motskolt Szőlő fúr-
 tót a' darások 's legyenek ki-szokták szopni,
 és így semmivé tenni. Ez a' kapallás hogy
 mélyen tétesék nem szükséges, tsak azon
 kell lenni, hogy a' fűvet gyökereftől ki-
 vágják, 's a' földnek tetejére ki-ráztván

egy mástól széllyel hánnyák , a' napnak hősege azután az ilyen időben az ekképen ki hánytt füvet el-fonnyasztja, porra és hasznos kővér földdé fordítja.

Sz. Kereft nap tájba a' hol a' Szőlő Tőke sűrűen van, és fok Szőlő van rajta, 's a' levelek árnyéka miatt meg nem érhet a' Szőlő, tehát bizváft az olyan Tökének oldalairól le-lehet a' Szőlő leveleket hányni, vagy mettzeni, de a' tetején zápor 's jég eső ellen leveleket kell hagyni. Nem kell pedig ezeket a' leveleket veszfzótul erőszakosan el-fzakasztani, hanem késsel félbe kell el-mettzeni, úgy hogy a' level tsutkája a' veszfzônek szeme mellett maradhasson, 's annak idejében természetesen fájárúl le-esheffen.

Mikor már a' Szöllő jól meg-lágyul,
's meg-érik, és vagy az esőtől, vagy
kővér lévén a' levétől meg-fakadt; a' ló,
's kis darások igen szoktak rontani, 's ki-
szopni a' Szöllőt. A' ló darások fában szok-
tak, a' kis darások pedig földben fészket
tfinálni, a' fában lakozókat ki-veszteni, ha
ki réajok akadt vessen lyukokban jó da-
rab, vagy ruhára kent bűdös követ, gyuj-
tsa-meg 's tfinállya-be a' lyukait, azt két
's három nap ismét tselekedje, tapasztalni
fogja, hogy mind meg-fül. A' földben la-
kozó kissébb darásokat-is úgy lehet ki-irta-
ni; a' kinek pedig bűdös kőve, vagy pus-
ka pora nem lenne, lyukaikban vagy tü-
zet rakván, vagy forró meleg vizet önt-
vén, meg-fojthatja, 's ki ölheti.

Illyenkor a' madarak-is fok kárt tész-
nek a' Szöllőben, azok ellen nagy kelepet

tartson a' Vinczellér, a' mellynek harogásával el-ijeszthesse, ostornak tfattogatásával-is el-hajthatja, e' mellett fábúl tfinált harsogó fzel kelepeket 's ijesztőket állitson ide 's tova a' Szöllőben. A' hollókat, varjúkat, szarkákat pedig puska lövéssel ijeszte, egynéhányokat közzülök meg-lővén akaszsa-fel a' fára, attól igen félnek, 's nem mernek sem a' Szöllő Tökék közé, sem a' fára le-ereszkedni. Egerek ellen matskákat kell tartani 's fábúl eger keleprzéket vagy fogókat állítani. Leg jobb ha fias matskát lehet vinni a' Szöllőben, hogy ott meg-fiazhasson, kőlykeinek mind rakásra hordja az egereket, 's igen ki fogja, a' kis matskák-is Szöllőben szoknak, 's mind télben, 's mind nyárbán ki-fogják az egereket. A' kutyák-is nem kevés kárt szoktak tenni a' Szöllőben, azokat vagy a' Szöllő alatt fára tfinált keleptzében fogni,

ni, 's tsappantóval fel-tsappantatni. Hogy
pedig a' Marhák - is kárt ne tegyenek a'
Szöllőben, 's által ne ugorhassanak, jó
fzéles mély garadot kell ásattatni, a' föl-
det a' garad felett fel kell hányattatni,
minden Esztendőben Tavaszkor újjítatni,
megy fatskákat sűrűen ültettetni, és spa-
lér formára mettzettetni, jó eleven sóvény
leszsz belőle, 's gyümölsőt-is fog hozni.

IX. SZAKASZ.

A Szűretről.

Hogy a' Szűretről fokat elmélkedjem nem látom szűkségesnek, mivel e' részben kiki a' Climának vagy -is Ég vagy Föld tartományának a' melly alatt lakik, természetéhez alkalmaztatja magát, 's mikor a' Szöllő meg-érik kiki tudja tapasztalásból hogy egyebet nem kíván a' le-szedésnél, és úgy el-készül azután a' 's szedéshez a' mint Istennek áldását munkája után reménylheti. Hogy ekkor a' Szűretre megkivántatott tiszta edények, kádak, kosarak, jó fotók, szűkségesek legyenek ;

azt kiki előre által láthatja, csak azt az egyet tapasztalásomból javaslom, hogy ha lehet 's a' Szőlő nem rothad, és 'nem vész, a' fzedéssel ha jó bort akarnak innya kivált asztalokon a' Szőlős Gazdák ne fieszenek, és ha lehet Simon Juda napig halaszszak-el. Ismét ha jó 's állandó bort főzni akarnak, és hogy a' bor mindjárt abban az Esztendőben meg-ne nyúlósodjon mindenkor Hóld fogytán fzedesék - meg Szölleiket. E' mellett ugyan e' végett a' jó fajta édes Szőlőt, úgy mint: Gohért, Zöldet, Juh farkot, Posonyit, Muskátalt, Czirifándlit, Hárs levelűt, Sz. Ilonait különösen fzedettesék, kádra töltésék, 's azokba tsupa fzin Bort egynéhány hordókba töltsenek, és ha édes űrmőt innya akarnak, azt-is fzin Borbúl tsinállyák Tokaiban a' leg-jobb fzin Bort töltik az aszfű Szőlőre, azért-is ha fok aszfű Szőlő

lő

ő terem alig győzik magokat szin Borral,
néha ha kaphatnának nagy áron-is meg-
vennék.

A' több Szöllőből le-fűrt 's ki-fő-
tölt Bort lehet szűkségre 's kortsmákra
adni, és ha vegyes főtölttal, töltelék-re-is
lehet fordítani. A' Mustot pedig hogy tiszt-
tán leheffen fűzni, leg-jobb lyukas kádról-
vad Szőlőnek vesszeiből fonott hofzfű-
kosár által désában, vagy arra készített
füles akár faból, akár rézből, vagy pléh-
ből, vagy Bádokból tfinált edényben le-
botsájtani, 's úgy a' hordóban tölteni. Szű-
retkor a' szedők a' karókat mind húzzák-
ki a' Tőkétől, hogy a' vége Télen által
a' földben ne rothadjon, 's tsak a' földre
hajjtsák; némellyek ugyan a' karókat ra-
kásra Karók közzé szokták rakatni, de
azt

azt jobbnak tartom a' földön szélyyel hány-
va hagyni, mivel a' szél által járhatja ,
a' Nap-is hamarébb ki-szárítja; a' raká-
son lévő Karókat pedig sem az szél, sem
a' Nap által nem járhattja, azért csak a'
felső Karók száradnak - meg, az alsók
pedig nedvesen maradván, hamarébb meg-
rothadnak.

X. SZAKASZ.

A' Bújtatásról, vagy-is Döntésről.

A' Bújtatásról 's Döntésről mivel már a' Második Szakaszban hosszafan irtam, azért szükségesnek nem látom, hogy azt ismét bővebben elől hozzam, hanem csak azt az egyet adom még hozzá, hogy mikor Őszfel a' Tökét veszfzöflül bujtatják, vagy-is be-döntik, tehát a' Bujtatásokat a' körülöttök lévő földel majd nem térdig hánnyák-fel, 's kaparják-be, és a' végét
csak

tsak két szemre hagyák ki a' földből. Ezt pedig tapasztalásomból mondhatom, mind azért, hogy a' kemény Tél 's Fagy megne rontsa a' Bújtásoknak vészzeit, 's szemeit, mind pedig azért, hogy ha a' mint gyakran meg-történnék (mint Taval Tavaszszal-is meg-történt) hogy a' két felső vészzein kívül lévő szemeket Szent Fülep és Jakab, vagy Urbán nap tájban a' dér meg-venné, akkor azután a' földben lévő szemeket ki-nyithassák, 's új hajtásra hozhassák. Ez illyen gondosságnak kétféle haszna vagyon, egy az: Hogy még az olyan ki-fedett Szőlőnek a' szeme-is Szőlőt hozhatt, másik pedig az, hogy a' Bújtás ki-hajthat, 's ki nem vész, és ugyan tfak Tőke leszsz belőlle.

XI. SZAKASZ.

A' Trágyázásról.

A' Szőlőket fok féle képen , és minden féle Trágyával szoktak trágyázni. Némellyek azt tartják , hogy elég ha a' Bujtásokhoz elégséges Trágyát adnak , 's az Tőkéket fel-nyitván , Trágyával meg-
 rakván földel bé - kaparják. A' melly módja ugyan a' Trágyázásnak szükséges , ditséretes , de még - is jobbnak 's hasznosabbnak tartom , ha a' Szőlő földjének szine - is vagy jó érett szarvas Marha gánéjjal , vagy fa vágatórul való rothadt forgáttal , vagy tseres erdőben Ózsfzel rakásokra fel - hányott levelekből , száraz gál-

gallyakból, 's rothadt dölt fából való földel, vagy pedig szérórul való rothadt polyvával meg-hordatja, 's meg-trágyáztatja. Juh ganéj-is ha jól meg-érik jó, kivált az olyan Szöllőnek a' mellynek nedves földje van, 's árnyékos, de a' hol magos hegyen vagynak a' Szőlők, 's Nap szolgál reá, mindenkor jobb vagy marha ganéjjal, vagy a' meg-nevezett módon el-készített földel Trágyával öszve elegendvén mind belől, mind kívül trágyáztatni. Ha egyfzer a' Szőlős Gazda illy formán a' Szőlőit végről végig meg-trágyáztatja, 's meg-ésméri Szöllejének földjéről, vefzfzeiről, 's leveleiről kővérségét, tehát azt nem kell egynéhány Észten-deig trágyáztatni, hanem tsak jól kapáztatni, 's tisztítatni, és ha bújtattatni fog-is trágya helyett a' Tölkék körül kapartassa-fel a' föld színén lévő kővér földet egy

rakásra, a' ki-ásott gödörből való rofsz
 földet pedig más rakásra, 's mikor a'
 Bujtást be-dönti hánnya a' jó földet réa-
 ja, a' rofsz földet pedig takarja - be,
 meg-látja, 's tapasztalni fogja, hogy az
 ilyen Trágyázás sokkal nagyobb hasznot
 fog néki hajtani, hogy sem mint a' zsiros
 mérges ganéjjal való Trágyázás.

A' barázdákon ki-ásott gödrökbe zá-
 por első által be-hordott iszapot, (melly-
 is a' Szőlőkről le-hordott földnek java szo-
 kott lenni) meg-hordatni, 's ezzel-is javi-
 tani a' Szőlőket igen hasznos. Még a'
 ki főtolt Szőlőnek Törkölyével-is lehet
 meg-trágyázni. A' ló, sértés 's más féle
 barmoktól való ganéj éppen nem Szőlő
 trágyázásra való.

A' Szőlőnek trágyázása - is ha lehet-
 tséges mindenkor Hóld fogytán tétettef-
 sék, mind azért hogy a' fű annyira nem
 szaporodik, mind pedig hogy a' kárt té-
 vő földi férgek - is meg - nem rontják a'
 Tökét, vagy a' Bujtásokat.

XII. SZAKASZ.

*A' Boroknak gondos meg-
 tartásáról.*

Utólszor azt tartom minden jó szor-
 galmatos Gazdával, hogy valamint a' Szől-
 ő körül való munkát, nagy szorgalma-
 tossággal, fáradhatatlansággal, 's költséggel
 kell folytatni, úgy az Úr Istennek áldá-

sából adott 's hordókban töltött, és Pintzében rakatott Boroknak gondos megtartásáról-is valóban mindenkor kell gondolkozni, 's jó hasznos rendeléseket tenni. Mindennek előtte tehát Szűretnek alkalmatosságával a' Gazdának arra kell vigyázni, hogy a' Borait jól el-készített tiszta kimosott, ki-forrózott, és nem dohos hordókban töltsék, és egy arasznyira míg a' Mustya ki-főrr töltetlenül hagyák, azután csak négy hét múlva mikor helyre ki-forr, a' leg-jobb Borral töltsék-meg. A' ki azt akarja, hogy jó 's tartós Bora legyen mind az ő, mind az új Borait leg-jobb, 's leg-idesebb Borral töltsse egész Esztendőn által, minden héten pedig egyszer akár melly Nap töltsse-meg, a' hordókat tisztíttassa, és a' penészes Bort etzettel tisztogassa, 's addig töltsse valameddig tiszta Bor maradt a' hordóban, gyakran megütven térdével a' fenekét.

A' Bornak femmi úgy ártalmat nem okoz mintha a' Pintzében olyan dolgokat tartanak, mellyek a' Bort bűdös által járó erejekkel meg-rontják, úgy mint: Túrò, minden féle Hús, Hal, Káposzta, Répa, egy szóval, mind az, valami könnyen meg-rothadt, 's bűdöséget okoz, mellyeket senki ne rakataffon, 's ne fzenyvedjen Pintzéjében. Aszszonyt, Leányt sem jó Kúlsárnak Pintzében tartani, mivel kedvezni kívánván jó Baráttyaiknak a' leg-jobb hordóbúl a' leg-édeesebb konty alá való Borotskát szoktak adni, vagy magok-is innya, azután hogy észre ne-vételessék hamis lopások 's adakozások, vagy lőrével, vagy etzettel, vagy pedig leg-rozsztább Borral, de néha vízzel - is szokták meg-tölteni, 's csak akkor veszi észre magát a' Gazda, mikor Borainak végső romlását tapasztallja. Jobb azért

ilyen meg-történhető Karóknak el-távoztatására egy betsületes meg-hitt férjfi Emberre a' Pintzét bizni, 's a' Boroknak tartását reá hagyni. A' ki jó tiszta Bort akar innya, és hogy az mind színére, mind ízére nézve állandó legyen, az egy Esztendő-béli Borokat húzza-le Ainslógra Martiusban Hóld fogytán, de úgy hogy tsak két Esztendő múlva kezdje-meg ásztalára a' le-húzott Bort, tapasztalni fogja jóságát szép színét, és állandóságát, úgy hogy ha jó hegyről 's jó édes fajtabúl termett Szőlőből való Bor lesz, és jól gondját viselik, hét, nyóltz, tiz Esztendeig-is el-tarhatja, 's pénzelhet-is belőle. Mert a' tsak igaz, 's tapasztalt dolog, hogy a' fok seprőtől szokott meg-romlani a' Bor. Arra-is szorgalmatosan kell vigyázni, hogy a' hordók egyenesen állyanak a' Pintzében ászok fokon, hogy egy vagy

más

más részen üressen ne álljon a' hordó,
's meg - ne penészesedjen. Pintzében fok
tsapolt Hordókat soha sem kell tartani,
hanem csak szükségre, 's töltelekre. Hogy
lopó tőkkel húzzanak a' hordóból soha
sem kell meg - engedni, ha költségre vesz-
nek-is valamelly hordóból, azt bűdös lopó
Tőkkel ne húzzák, mert akár minémű
jó Bornak el - kell romlani, 's mihelyest
valamit ki - húznak a' hordóból azonnal töl-
tesék - meg.

Utólszor az ó Borokat fa dugóra ká-
kát tekervén erőssen verjék - be, 's csak
akkor nyífsák - fel mikor tölteni fogják.
Az újj Borokat pedig mikor ki - sornak csak
gyengén dugják - be, hogy a' levegő - ég által
ne járja, 's ereje ki - ne mennyen.

A' Bornak tartásához azt-is szükséges tudni, hogy mind nagy Télben, mind Nyárban nagy hőségben, kivált Caniculában, pasitos földel a' lélegző lyukak a' Pintzén be-legyenek tfinálva. Tavasz-fzal ki-lehet nyitni, de mihelyest a' meleg idők el-jönek, azonnal be-kell dugatni, Caniculában mikor nagy hőség vagyon, minden nap este felé a' Pintzében a' földet két 's három dézsa vízzel megkell öntöztetni. Így el-járván a' Bornak gondos, és szorgalmas meg-tartásában soha se félljen, hogy a' Borai meg-romlanak; Ha pedig valamelly Borai romlani kezdenének, abban nints más mód, hanem hogy vagy tselédjével el-költesse, vagy azonnal Korts mára adattassa, 's a' mint lehet ki-árúttassa.

JÓ 'S MINDEN FÉLE
FAJTA SZÖLLŐ TÖKÉK-
NEK NEME.

Budai fejer, fekete Kadarka, Korponai
fejer, ezüst Szöllő, Tótul: Strebornyfi,
Posonyi zöld, fejer, Czirifandli, zöld
Szöllő kissébb, 's nagyobb szemű, Juh-
fark, vagy: Fejer Szöllő, Gohér, zöld,
fejer, fekete, Szatoki Dinka, mellynek
Szöllője verhenyeges, de fejer Bort szo-
kott adni, Muskátal, sárga, fejer, zöld,
fe-

fekete, Hárs Levelű, Szent Ilonai, feje
 igen leves Bihár, Rubint színű Bar
 Szőlő fekete, hamu színű vagy -is: Tz
 gány Fakó, Ókór szemű, Tök, Gröff
 kemény Szőlő, Göngy sűrű ritka Tótúl
 Blisfacnak hívják, Petrefelyem levelű,
 Olasz Romai Szőlő, Som, fejer, fekete
 Ketske tsetsű, fejer, zöld, fekete Rósa
 Szőlő, fekete apró Szőlő, leg-korábban
 érő Ketske tsetsű, nagy hosszú szemű
 fejer Szőlő.

A' körülállottunk lévő Szőlőkben nem
 tudok több fajtát, meg-lehet hogy ezek
 a' Fajták másutt-is lehetnek, csak hogy
 minden Vármegyékben külömb külömb-
 féle képen neveztetnek. Ezek az én Szől-

leimben mind meg-vagynak, másként nem-
is tudnám nevezni.

I.

JÓ ÉDES, ERŐSS, TAR-
TÓS BORT TERMŐ SZÖLLŐ

TÖKÉKNEK NEME.

Zöld, sárga, fejer Muskátal, zöld na-
gyobb 's kisebb szemű Gohér, zöld fejer
Juh fark, Czirifandli, Pofonyi zöld, fe-
jer Hárs levelű, Sz. Ilonai, Gyöngy,
Budai fejer fekete Kadarka.

II.

TARTANI VALÓ SZŐL-
LÖNEK NEME.

Muskátal, zöld, fehér, fekete Ketske
tfetsű mindenféle Ókór szem, Gróf Szőlő,
Bihár, Som.

III.

ASZTALRA VALÓ SZŐL-
LÖNEK NEME.

Gohén, zöld, fehér Muskátal, Petrefe-
lyem, Korponai, Barát koránt érő fekete
Szőlő, nagy szemű Olasz fajta, Római,
Ketske tfetsű Szőlő, Pósonyi zöld, szép-
lős apró szemű Szőlő.

IV.

TERMÉKENY SZŐLLŐ
TÖKÉKNEK NEME.

Budai fejer fekete Kadarka, Korponai,
vagy-is: ezüst Szőlő, nagyobb, kissebb
szemű zöld Szőlő, Gohér, zöld szemű,
Pofonyi zöld fejer Szőlő, Czirifandli, Juh
fark, vagy: fejer Szőlő, Dinka, Tök
Szőlő, fejer Szőlő.

V É G E.

Hibák.

Jobbitás.

Pag. 23. benni,

Bánni,

Pag. 41. a' fában la-
kozókat ki-vezteni,

a' fában lákozókat ig-
lehet ki-vezteni, hog

